

Súd: Okresný súd Nové Mesto nad Váhom
Spisová značka: 2T/19/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3513010049
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 05. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Dluhoš, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSNM:2014:3513010049.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nové Mesto nad Váhom, samosudcom JUDr. Rastislavom Dluhošom, v trestnej veci vedenej proti obžalovanému D. R., nar. XX.XX.XXXX H. R. R., trestne stíhanému pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Trestného zákona č. 300/2005 Z.z. v znení účinnom v čase spáchania skutku (ďalej len „Trestný zákon“), na hlavnom pojednávaní konanom dňa 16. mája 2014 v Novom Meste nad Váhom takto

rozhodol:

O b ž a l o v a n ý : D. R., nar. XX.XX.XXXX H. R. R., trvale bytom R. Č.. XX, U. R., stíhaný na slobode,

je vinný, že

ako otec mal. N. D., nar. XX.XX.XXXX v F., si v Bošáci ani nikde inde neplnil riadne vyživovaciu povinnosť, vyplývajúcu mu z ustanovenia § 62 Zákona o rodine, ktorej výška mu bola deklarovaná rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, č.k. 5P/84/2010-63 zo dňa 18.08.2010, právoplatným a vykonateľným dňa 22.09.2010, ktorým súd zveril mal. N. D.N.H. do výchovy a osobnej starostlivosti matke a otca dieťaťa zaviazal prispievať na jeho výživu sumou 50,- Eur mesačne s účinnosťou od právo-platnosti rozhodnutia k rukám matky vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, ako aj rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, č.k. 3P/90/2012-24 zo dňa 04.09.2012, právoplatným dňa 03.11.2012, ktorým sa zvýšila vyživovacia povinnosť otca k maloletému na sumu 100,- Eur mesačne s účinnosťou od 01.06.2012 a rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, č.k. 9P/151/2013-29 zo dňa 06.12.2013, právoplatným dňa 04.01.2014, ktorým bola vyživovacia povinnosť otca k maloletému znížená zo sumy 100,- Eur na sumu 50,- Eur mesačne s účinnosťou od 12.07.2013, pričom obžalovaný neplnil svoju vyživovaciu povin-

-2-

nosť v období od 01.12.2011 až do 30.11.2013, v tomto období prispel na výživné na syna iba niekoľkými čiastkovými platbami v celkovej výške 100,- Eur, čím mu vznikol dlh na bežnom výživnom vo výške celkom 1.767,74 Eur k rukám matky maloletého,

t e d a

najmenej tri mesiace v období dvoch rokov úmyselne neplnil svoju zákonnú povinnosť vyživovať iného a uvedený čin spáchal závažnejším spôsobom konania - po dlhší čas,

č í m s p á c h a l

prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Trestného zákona.

Z a t o s a o d s u d z u j e :

Podľa § 207 ods. 3 Trestného zákona s prihliadnutím na § 38 ods. 2, § 36 písm. l), § 37 písm. m) Trestného zákona a s použitím § 54 Trestného zákona na trest povinnej práce vo výmere 150 (stopäťdesiat) hodín.

o d ô v o d n e n i e :

Prokurátor Okresnej prokuratúry Nové Mesto nad Váhom podal dňa 05.02.2013 pod sp. zn. Pv/467/2012 na Okresný súd Nové Mesto nad Váhom obžalobu na obvineného D. R. pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Trestného zákona.

Na podklade výsledkov vyšetrovania vydal dňa 12.02.2013 samosudca trestný rozkaz pod č.k. 2T/19/2013-88, ktorým obvineného uznal vinným a uložil mu trest. Proti trestnému rozkazu podal obvinený včas odpor.

Súd na hlavnom pojednávaní dňa 03.05.2013, 06.12.2013 a 14.05.2014 vykonal dokazovanie výsluchom obžalovaného D. R., výsluchom svedkyne poškodenej G. F.-V. (D.), čítaním listinných dôkazov a zistil nasledovné:

Obžalovaný D. R. po poučení podľa príslušných ustanovení Trestného poriadku a tiež v intenciách ustanovenia § 257 Trestného poriadku neurobil žiadne z vyhlásení v zmysle § 257 ods. 1 písm. a), písm. b) alebo písm. c) Trestného poriadku. Z jeho celkom troch výsluchov na hlavnom pojednávaní vyplynulo, že v roku 2010 prišiel o prácu. Následne začal podnikáť v stolárstve, na čo si vzal príspevok od štátu vo výške 4.019,- Eur. V podnikaní sa mu darilo iba krátko, keďže zákaziek ubúdalo. Od 01.04.2013 má živnosť zrušenú. Je evidovaný na úrade práce, s príspevkom 62,50 eur mesačne. Nájst' prácu v Novej 2T/19/2013-175

Bani je ťažké, ide o región s malým počtom pracovných príležitostí. O prácu vo vzdialenejších regiónoch sa nezaujímal, pretože nemá peniaze na dochádzanie. Býva u otca, o ktorého sa začal starať, pričom od roku 2014 poberá v tejto súvislosti aj príspevok na opatrovanie. V roku 2014 sa mu podarilo zohnať aj nejaké fušky v obci, kde býva. Z týchto má príjem asi 200,- Eur mesačne. Dlh na výživnom dokáže splácať len postupne a v malých sumách, lebo banky mu nechcú požičať z dôvodu prebiehajúcich exekúcií pre záväzky z minulosti. Po prvom hlavnom pojednávaní zaplatil niekoľko menších súm na výživnom, pričom od decembra 2013 pravidelne prispieva matke svojho dieťaťa mesačne sumou najmenej 50,- Eur. Z prednesov obžalovaného na hlavnom pojednávaní vyplynulo, že sa ku skutku, kladenému mu za vinu, priznáva a že svoje konanie oľutoval.

Z výsluchu svedkyne a poškodenej G. F. (predtým D.) na hlavnom pojednávaní vyplynulo, že obžalovaný po tom, ako mu bola určená vyživovacia povinnosť, výživné spočiatku platil. Posledný šek jej prišiel 18.11.2011. Z dôvodu, že prestal platiť, či vybavila náhradné výživné. Následne požiadala o zvýšenie výživného na 100,- Eur, čomu bolo vyhovené. Obžalovaný od 24.05.2013 začal výživné platiť znovu v sumách nižších ako mal určenú vyživovaciu povinnosť. V decembri 2013 prebehlo súdne pojednávanie, na ktorom mu súd znížil vyživovaciu povinnosť na sumu 50,- Eur mesačne. Od decembra 2013 jej obžalovaný posielal každý mesiac 50,- Eur, v marci 2014 to bolo dokonca 80,- Eur. K presnej výške dlhu na výživnom sa vyjadriť nevedela, odhadla ho na úrovni 2.000,- Eur až 2.500,- Eur. Obžalovaný sa začal stretávať so synom, začali spolu komunikovať.

Z ústrižkov poštových poukážok vyplýva, že obžalovaný uhradil na výživnom k rukám poškodenej dňa 24.05.2013 sumu 30,- Eur, dňa 19.06.2013 sumu 10,- Eur, dňa 23.07.2013 sumu 40,- Eur a dňa 23.10.2013 sumu 20,- Eur.

Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Nová Baňa, zo dňa 14.01.2014 (č.l. 142 spisu) vyplýva, že obžalovaný je evidovaný ako uchádzač o zamestnanie od 14.01.2013 a jeho evidencia trvá. Ku dňu 31.12.2013 bolo na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica evidovaných 1300 uchádzačov o zamestnanie a na tento počet nezamestnaných bolo nahlásených 65 voľných pracovných miest.

Z rodného listu matričného úradu Trenčín (kniha narodení: zväzok 144, ročník 2009, strana 104, por. č. 246) vyplýva, že obžalovaný D. R., nar. XX.XX.XXXX H. R. R., je otcom mal. N. D., U.. XX.XX.XXXX H. F..

Rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, č.k. 5P/84/2010-63 zo dňa 18.08.2010, právoplatným dňa 22.09.2010, bol mal. N. D., U.. XX.XX.XXXX, zverený do osobnej starostlivosti a výchovy matky. Obžalovaný bol zaviazaný prispievať na jeho výživu sumou 50,- Eur mesačne s účinnosťou od právoplatnosti rozhodnutia, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky.

Rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, č.k. 3P/90/2012-24 zo dňa 04.09.2012, právoplatným dňa 03.11.2012, bola vyživovacia povinnosť obžalovaného na mal. N. D., U.. XX.XX.XXXX, zvýšená zo sumy 50,- Eur na sumu 100,- Eur mesačne s účinnosťou od 01.06.2012. Nedoplatok na zročnom výživnom vo výške 150,- Eur za obdobie od 01.06.2012 do 31.08.2012, bol splatný do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

-4-

Rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, č.k. 9P/151/2013-29 zo dňa 06.12.2013, právoplatným dňa 04.01.2014, bola vyživovacia povinnosť obžalovaného na mal. N. D., U.. XX.XX.XXXX, znížená zo sumy 100,- Eur na sumu 50,- Eur mesačne s účinnosťou od 12.07.2013.

Súd na hlavnom pojednávaní vykonal aj ďalšie dokazovanie v rozsahu a spôsobom, ako vyplýva zo zápisníc o hlavnom pojednávaní.

Podľa § 15 Trestného zákona trestný čin je spáchaný úmyselne, ak páchatel'

a) chcel spôsobom uvedeným v tomto zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom, alebo

b) vedel, že svojím konaním môže také porušenie alebo ohrozenie spôsobiť, a pre prípad, že ho spôsobí, bol s tým uzročený.

Podľa § 207 ods. 1 Trestného zákona kto najmenej tri mesiace v období dvoch rokov neplní, čo aj z nedbanlivosti, zákonnú povinnosť vyživovať alebo zaopatrováť iného, potrestá sa odňatím slobody až na dva roky.

Podľa § 207 ods. 3 písm. b) Trestného zákona odňatím slobody na jeden rok až päť rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 alebo 2 závažnejším spôsobom konania.

Podľa § 138 písm. b) Trestného zákona závažnejším spôsobom konania sa rozumie páchanie trestného činu po dlhší čas.

Z vykonaného dokazovania mal súd vinu obžalovaného za preukázanú riadne, v rozsahu nevyhnutnom na zákonné rozhodnutie. Obžalovaného okrem vlastnej výpovede usvedčuje aj výpoveď poškodenej a obsah vykonaných listinných dôkazov. Dobu, po ktorú obžalovaný vyživovaciu povinnosť neplnil riadne a v rozsahu súdnych rozhodnutí, stanovil súd od 01.12.2011 do 30.11.2013, keďže z dokazovania vyplynulo, že počnúc decembrom 2013 obžalovaný na výživné prispieva každý mesiac sumou zodpovedajúcou súdom určenej výške vyživovacej povinnosti. Za dobu od 01.12.2011 do 30.11.2013 mal obžalovaný na výživnom zaplatiť celkom 1.867,74 Eur, čo vyplynulo zo skutočnosti, že od 01.12.2011 do 30.05.2012 bola výška vyživovacej povinnosti stanovená na sumu 50,- Eur mesačne, od 01.06.2012 do 11.07.2013 na sumu 100,- Eur mesačne a od 12.07.2013 znovu na sumu 50,- Eur mesačne. Za mesiac júl 2013, v priebehu ktorého došlo k zmene výšky vyživovacej povinnosti, bola výška majúceho byť zaplateného výživného ustálená na sume 67,74 Eur, a to ako súčet sumy 35,44 Eur (pomerné výživné za prvých jedenásť dní mesiaca pri výške mesačného výživného 100,- Eur) a sumy 32,26 Eur (pomerné výživné za ostatných dvadsať dní mesiaca pri výške mesačného výživného 50,- Eur).

Po odrátaní obžalovaným preukázateľne zaplateného výživného v celkovej sume 100,- Eur za dobu do 30.11.2013 bolo zistené, že dlh obžalovaného za sledované referenčné obdobie od 01.12.2011 do 30.11.2013 je vo výške 1.767,74 Eur. Hoci u obžalovaného ku koncu obdobia neplatenia výživného možno identifikovať skutočnú snahu zlepšiť svoj sociálny status a tým aj možnosti prispievať na výživné, čo sa mu aj podarilo, je súčasne potrebné dodať, že v začiatkoch obdobia neplatenia výživného súd takéto správanie obžalovaného nezaevidoval, resp. že efektívnosť takýchto snáh bola nulová. Možno teda mať za to, že obžalovaný v rokoch 2011 až do polovice roka 2013, kedy sa to podľa názoru súdu tiež dalo, nevykonával všetky opatrenia starostlivého rodiča, ktoré
2T/19/2013-176

od neho bolo možné spravodlivo očakávať, smerujúce k tomu, aby bol s ohľadom na všetky objektívne a subjektívne okolnosti schopný platiť bežné výživné riadne a včas. Je nielen zákonom ustanovenou, ale aj morálnou povinnosťou rodičov starať sa zo všetkých síl o zabezpečenie riadnej a dostatočnej výživy svojich detí a na dosiahnutie tohto cieľa vynakladať v prípade potreby vyššiu než obligatórne rutinnú snahu nájsť si vhodné zamestnanie. Nebolo preukázané, že by obžalovaný bol vylúčený z vykonávania niektorých druhov povolání z dôvodu zdravotného postihnutia. V súvislosti s hľadaním vhodného zamestnania je potrebné zdôrazniť, že úrad práce je síce zákonom predvídaným orgánom, ktorý napomáha nezamestnaným uchádzačom nájsť si zamestnanie, avšak v otázke hľadania vhodného zamestnania sa nemožno spoliehať iba na tento zdroj informácií o vhodných pracovných ponukách, prípadne o možnostiach sa rekválifikovať. Z výpovede obžalovaného na ostatnom hlavnom pojednávaní vyplýva, že aj on sám tento fakt pochopil a dokázal si privyrábaním na rôznych fuškách a brigádach natoľko zlepšiť stav a štruktúru svojich príjmov, ktorá mu umožní uhrádzať nielen bežné výživné, ale občas niečo aj nad tento rámec. Vzhľadom na uvedené skutočnosti bolo potrebné konanie obžalovaného kvalifikovať ako také, ktoré napĺňa znaky skutkovej podstaty prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Trestného zákona, keďže súd mal za preukázané, že najmenej tri mesiace v období dvoch rokov neplnil zákonnú povinnosť vyživovať iného a uvedený čin spáchal závažnejším spôsobom konania - po dlhší čas. Obžalovaný sa činu dopustil ako plne trestnoprávne zodpovedný subjekt. Nebola preukázaná okolnosť, ktorá by vylučovala protiprávnosť jeho konania, prípadne ktorá by vylučovala jeho trestnú zodpovednosť. Skutku sa dopustil vo forme nepriameho úmyslu, nakoľko vedel, že neplnením vyživovacej povinnosti môže spôsobiť porušenie alebo ohrozenie záujmu chráneného Trestným zákonom a pre prípad, že taký následok nastane, bol s ním uzročený. Zákom chráneným záujmom je riadne plnenie vyživovacej povinnosti rodičov voči svojim deťom, odkázaným na ich výživu.

Aj keď rozhodnutia súdov iných štátov nemajú zatiaľ pre rozhodovanie súdov Slovenskej republiky právnu záväznosť, pre edukačné účely považuje súd v súvislosti s trestným činom zanedbania povinnej výživy za vhodné poukázať na časť odôvodnenia uznesenia Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 18.04.2012, sp. zn. 4Tdo/250/2012, s ktorým sa tunajší súd v rovine právo-filozofickej stotožňuje: „Zplození dítěte není sport ani zábava, byť to tak některým jedincům na počátku může připadat. Ve skutečnosti tím ale budoucí rodič na sebe bere povinnosti a odpovědnost, která jej provází po celý další život, namnoze až do jeho vlastní smrti. Proto je nezbytné, aby se choval tak, aby svým závazkům a povinnostem dokázal vždy a za všech okolností dostát.“

Z odpisu z registra trestov obžalovaného vyplýva, že doposiaľ bol raz súdne trestaný, a to rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom, sp. zn. 3T/151/2012 zo dňa 16.07.2012, právoplatným dňa 16.07.2012, kedy mu za prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 3 písm. c) Trestného zákona bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov, s podmieneným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu 18 mesiacov a trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá každého druhu vo výmere 30 mesiacov.

Podľa § 34 ods. 1 Trestného zákona trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchaťelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho

-6-

výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchaťela spoločnosťou.

Podľa § 34 ods. 4 Trestného zákona pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, príťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosť jeho nápravy.

Podľa § 38 ods. 2 Trestného zákona pri určovaní druhu trestu a jeho výmery prihliadne súd na pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich okolností a príťažujúcich okolností.

Podľa § 36 písm. l) Trestného zákona poľahčujúcou okolnosťou je to, že páchatel' sa priznal k spáchaniu trestného činu a trestný čin úprimne oľutoval.

Podľa § 37 písm. m) Trestného zákona príťažujúcou okolnosťou je to, že páchatel' bol už za trestný čin odsúdený; súd môže podľa povahy predchádzajúceho odsúdenia na túto okolnosť neprihliadať.

U obžalovaného súd zistil jednu poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l) Trestného zákona a jednu príťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m) Trestného zákona. Pri úvahách a druhu a výmere trestu za spáchaný trestný čin dospel súd k záveru, že najmä s poukazom na skutočnú dodatočnú snahu obžalovaného uhrádzať výživné, ktorá v ostatných mesiacoch priniesla svoje ovocie, je namieste napriek nedávnomu odsúdeniu uvažovať v jeho prípade o alternatívnom treste, t.j. inom ako je trest odňatia slobody. Aj z vyjadrenia samotnej poškodenej vyplynulo, že vzťahy medzi obžalovaným a jeho synom, ako aj vzťahy medzi rodičmi maloletého, sa v poslednom polroku zlepšujú, čo popri obnovení platobnej disciplíny obžalovaného je okolnosť umožňujúca miernejšie nazeranie na otázku prísnosti trestnej sankcie. Vychádzajúc z okolností prípadu, osoby obžalovaného, jeho pomerov a možností jeho nápravy uložil mu súd podľa § 207 ods. 3 Trestného zákona s prihliadnutím na § 38 ods. 2, § 36 písm. l), § 37 písm. m) Trestného zákona a s použitím § 54 Trestného zákona trest povinnej práce vo výmere 150 hodín. Takto uložený trest považuje súd za zákonný, dôvodný a primeraný, naplňajúci požiadavky generálnej a tiež individuálnej prevencie, po ktorého vykonaní možno očakávať naplnenie jeho účelu v zmysle Trestného zákona. Trest súčasne primerane vyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho oznámenia. Oznámením rozsudku je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba rozsudok doručiť. Ak sa rozsudok vyhlási v neprítomnosti takejto osoby, oznámením je až doručenie rozsudku. Odvolanie sa podáva na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom. O odvolaní rozhoduje Krajský súd v Trenčíne.